

KLUBY MLADÉHO HLASATELE: ZE SKALÁKU AŽ NA ANNAPURNU

Dnešní příběh vyčtený ze zažloutlé kroniky klubu Mladého Hlasatele Hoši od Jizery by mohl být inspirací všem klukům a holčkám, kteří sní o něčem velkém, ale obávají se, že se jejich sen nikdy nesplní. Je to příběh o úsilí, které může být korunováno i úspěchem z největších.

Historie vzniku klubu Hoši od Jizery spadá do nelehkého období bezprostředně po odtržení Sudet, tedy do roku 1938. Tři z budoucích členů – a sice Jirka Koucký, Drahoš Machaň a Zdeněk Melichar v roce 1935 nastoupili společně do první třídy obecné školy v Mašově u Turnova. Byli kamarády již před nástupem do školy, hrávali si společně jako malé děti. Pravidelně také chodili do žáků místní jednoty Sokol.

Na podzim roku 1938 se do Mašova přistěhovalo několik rodin, které musely po Mnichovské dohodě opustit své trvalé bydliště v sousedním libereckém okrese. Mezi uprchlíky byla i rodina Svatošova se synem. Bohouš Svatoš byl stejně starý, a proto nastoupil do stejné třídy jako ostatní hoši. Brzy poznali, že mají se Svatošem stejný

zájem, lásku ke cvičení, vztah k lesu, skalám a přírodě, která je v Českém ráji zvláště přívětivá, a proto se rychle skamarádili.

V této době kluci s nadšením četli Mladého hlasatele a těšili se na každé nové číslo a komiks o Rychlých šípech. Tehdy a pod vlivem RŠ vznikla myšlenka zapojit se také mezi čtenářské kluby. Svatoš přivedl mezi ostatní i dalšího kamaráda – Jaroslava Kyselu, který bydlel v jeho sousedství ve vzdálenější části Mašova. Společně tedy založili klub Hoši od Jizery. O názvu hodně diskutovali a demokraticky se dohodli na názvu, který byl pak zaregistrován v Mladém hlasateli a který zrcadlil kraj, kde žili a trávili svoje volné chvíle. Konkrétním místem jejich dětských her se stal soutok Jizery s jeho přítokem – říčkou Libuňkou.

Jejich první starostí bylo po vzoru Rychlých šípů obstarat si nějakou klubovnu. S nadšením přijali myšlenku, že si klubovnu postaví sami. Domnívali se, že budou schopni vybudovat z klacků a roští malou chýši v místě hrátek, kterému říkali Vrbičky. Docela intenzivně a pilně každé odpoledne po škole na

Jedenáctiletí Hoši od Jizery

Drahoš Machaň s australským premiérem

chýši pracovali. Nenapadlo je však, že musí mít k takovému záměru souhlas majitele pozemku. Chýše již nabírala trochu podobu nějakého indiánského příbytku a tehdy se konečně rozhodli společně navštívit majitele pozemku, pana sedláka Charouska, a požádat ho o souhlas s jejich záměrem. Pan Charousek byl kupodivu velice milý, ale souhlas jim nedal. Jeho odpověď „Hoši milerád bych vám vyhověl, ale nemožu“ se potom na dlouhou dobu stala mezi členy okřídlenou větou, když si vzpomněli na potřebu klubovny.

Samozřejmě vyráželi i na výlety do okolí. Jednou se například vypravili na horu Kozáků a tam s kládívkou ve Votrubicové lomu sbírali a vytloukali pecky polodrahokamů. Domů šli s plnými batohy jaspisů, záhněd, achátů a chalcedonů, ale celou cestu museli podpírat kamaráda Svatoše, který si v lomu rozbil hlavu.

Další výlet se uskutečnil na hrad Rotštejn. Hoši velmi toužili přespat venku „pod širákem“, nebo v nějaké

jeskyňce. Ale tento záměr byl silně proti mysli jedné maminky. Pocit odpovědnosti a respekt k rodičovskému přání byl tak silný, že skutečně nakonec přespali v lokálu jedné hospody na podlaže.

Hoši od Jizery byli spíše soutěživou, sportovní partou z vesnice, než klasickým, městským čtenářským klubem. Jejich největším zájmem byly pískovcové skály, které se doslova tyčily hned za humny. Postupně pronikli do tajů horolezectví a to se pak od let 1942 - 1943 stalo předmětem jejich stálého a hlubokého zájmu. V roce 1944 již pod určitým dohledem starších kamarádů - horolezců a jako členové Klubu českých turistů, cívědomě lezli po skalách Českého ráje. Tento sport byl pro jejich národu jako dělaný a zcela mu propadli. Postupně svými lezeckými výsledky získávali respekt. V posledních dvou válečných letech také při návštěvách Skalního města již jako patnáctiletí kluci zásobovali potraviny v lese a skalách ukryté starší kamarády, kteří se zde skrývali před totálním nasazením v Říši. Bylo to pochopitelně tajemství, a to ještě více upevňovalo jejich kamarádství.

Všichni bývalí členové klubu Mladého hlasatele zůstali oddaní lezení po skalách. Stali se členy Klubu českých alpinistů a od roku 1948 s ohledem na jejich sportovní výkonnost o ně projevoval zájem trenér národního horolezeckého družstva ČSR. Dva z nich se pak zúčastňovali celostátních soustředění ve Vysokých Tatrách v létě i v zimě. Jejich výkony byly registrovány na úrovni celostátní pozornosti. Bohouš Svatoš dosahoval natolik dobré sportovní výsledky, že podnikal s jinými vynikajícími horolezci náročné výstupy v Alpách, na Kavkaze a později i na Ťan-šanu. V roce 1968 byl přímým iniciátorem a platným účastníkem legendární české horolezecké výpravy do Himalájí. Tato první československá výprava cestovala až do Nepálu společně vozidlem Praga V5S a úspěšně zdolala vrchol Annapúrny IV. Celá expedice byla mistrně popsána v knize Vladimíra Procházky - Na Annapúrnu, která vyšla v roce 2010 v obnoveném a doplněném II. vydání.

I náš druhý vpravdě, Drahoš Machaň, poznal svět. Jako náš diplomat - obchodní rada - zastupoval Česko-

Výstup na Annapurnu v roce 1968

slovensko například v Austrálii, Sovětském svazu, Norsku a dalších zemích.

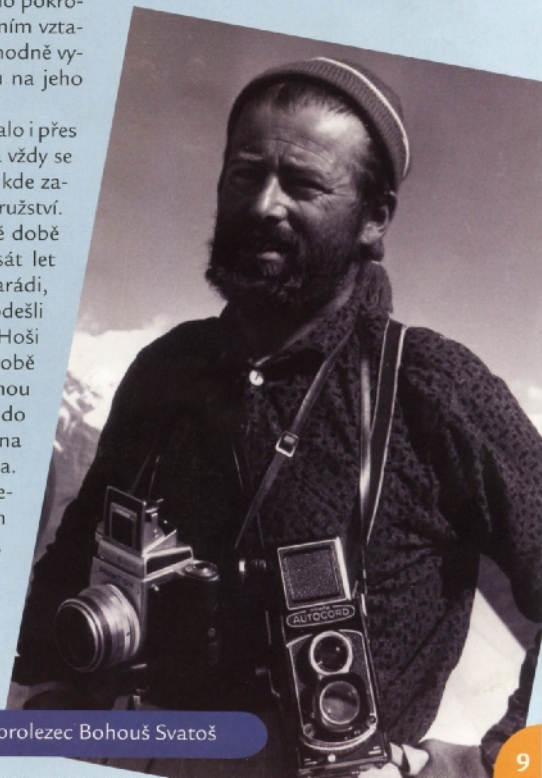
Další člen klubu MH Jaroslav Kysela od svého dětství inklinoval k přírodě. Dosáhl jako amatér ve znalostech flory a zejména ptactva Českého ráje pozoruhodných znalostí takže i profesionálové nejednou čerpali ve svých pracích z jeho poznatků. Až do pokročilého věku by o jeho pozitivním vztahu k matičce přírodě mohla hodně vyprávět voliéra plná opeřenců na jeho zahradě.

Všech pět kamarádů zůstávalo i přes své cesty nadále v kontaktu a vždy se rádi vraceli do Českého ráje, kde zažili tolik klukovských dobrodružství. Léta hlodají a tak v současné době ve věku převyšujícím osmdesát let zůstali již pouze dva. Tři kamarádi, Koucký, Melichar a Kysela odešli již do „věčných lovišť“ a zbylí Hoši od Jizery se snaží nadále o sobě vědět a neopomenout žádnou příležitost, aby se několikrát do roka viděli a zavzpomínali na společné mládí a uplynulá léta. V roce 1994 - již jako pětadesátiletí bardi - si ve stejném složení jako za mlada (Svatoš, Machaň a Kysela) zopakovali přesně po padesáti letech úspěšně výstup na nejkrásnější a kultovní skálu Českého ráje, na majestátní Kapelník.

Jejich příklad nám všem ukazuje, že cílevědomost, snaha a přátelství pomohou překonat i ty nejvyšší vrcholy.

S lítostí oznamujeme, že dne 6. února 2012 zemřel pan Jaroslav Kysela. Čest jeho památce.

Text Marek Skýpala, foto archiv

Klubař a horolezec Bohouš Svatoš